

Anonimizuota versija

Vertimas

C-266/19-1

Byla C-266/19

Prašymas priimti prejudicinį sprendimą

Gavimo data:

2019 m. kovo 29 d.

Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas:

Bundesgerichtshof (Vokietija)

Nutarties dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą priėmimo data:

2019 m. kovo 7 d.

Ieškovė:

EIS GmbH

Atsakovas:

TO

BUNDESGERICHTSHOF (Aukščiausiasis Federalinis Teismas)

NUTARTIS

<...>

byloje

EIS GmbH, <...>

ieškovė, kita priešieškinių šalis ir kasatorė,

<...>

prieš

TO, <...>

atsakovą, priešieškiniu pareiškėją ir kitą kasacinio proceso šalį,

<...>

(orig. p. 2)

Bundesgerichtshof 1-oji civilinių bylų kolegija, išnagrinėjusi bylą 2018 m. gruodžio 20 d. posėdyje <...>,

nutarė:

- I. Sustabdyti bylos nagrinėjimą.
- II. Pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus dėl 2011 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių (OL L 304, 2011, p. 64) 6 straipsnio 1 dalies h punkto ir 4 dalies, siejamos su I priedo A dalimi, išaiškinimo:
 1. Ar telefono numeris yra „turimas“, kaip tai suprantama pagal pavyzdinę teisės atsisakyti sutarties pildymo instrukciją Direktyvos 2011/83/ES I priedo A dalyje, jei prekiautojas telefono numerį nurodo interneto svetainės kontaktiniuose duomenyse arba aiškiai ir įskaitomai pateikia savo interneto svetainės pradžios tinklalapyje?
 2. Ar telefono numeris yra „turimas“, kaip tai suprantama pagal pavyzdinę teisės atsisakyti sutarties pildymo instrukciją Direktyvos 2011/83/ES I priedo A dalyje, jei prekiautojas telefono abonento numerį naudoja nors ir verslo tikslais, bet ne nuotolinės prekybos sutartims sudaryti, taigi, ir ne pranešimams apie sutarties atsisakymą, kuriais siekiama atkurti teisinę padėtį nuotolinės prekybos sutarčių atsisakymo atveju, priimti?

(orig. p. 3)

Motyvai

- 1 I. 2014 m. gruodžio 29 d. advokato raštu ieškovė įspėjo atsakovą, su kuriuo ji konkuruoja prekiaudama erotinėmis prekėmis internetu, dėl netinkamai pateikiamos informacijos apie teisę atsisakyti sutarties ir dėl reklamos, siejamos su bandymų rezultatais. Ji pareikalavo pateikti pasižadėjimą nutraukti tokius veiksmus, už kurio nevykdymą numatyta bausmė, ir atlyginti 612,80 EUR dydžio įspėjimo išlaidas.
- 2 Atsakovas 2015 m. sausio 8 d. pateikė pasižadėjimą nutraukti veiksmus, už kurio nevykdymą numatyta bausmė. 2015 m. sausio 12 d. advokato raštu jis savo ruožtu įspėjo ieškovę, kad savo interneto svetainėje pateiktoje sutarties atsisakymo instrukcijoje ji nenurodė telefono numerio. Atsakovas išlaidas advokatui,

parengusiam įspėjimą, taip pat įvertino 612,80 EUR ir savo reikalavime atlyginti išlaidas pareiškė, kad ši suma įskaitoma į ieškovės reikalaujamą 2014 m. gruodžio 29 d. įspėjimo išlaidų atlyginimo sumą.

- 3 Tada ieškovė pareiškė ieškinį ir prašė pripažinti, kad atsakovas neturi teisės teikti 2015 m. sausio 12 d. įspėjime nurodytų reikalavimų nutraukti veiksmus ir atlyginti išlaidas. Be to, ji pareikalavo apmokėti jos 2014 m. gruodžio 29 d. įspėjimo išlaidas. Ieškovė nurodė, kad pateikė savo naudojamą telefono numerį interneto svetainės kontaktiniuose duomenyse. Be to, šis telefono numeris buvo pateiktas interneto svetainės pradžios tinklalapio apačioje.
- 4 Atsakovas priešieškinyje pateikė 2015 m. sausio 12 d. įspėjime nurodytus reikalavimus nutraukti veiksmus.
- 5 Tada ieškovė nurodė, kad nereikia priimti sprendimo dėl jos prašymo konstatuoti reikalavimo nutraukti veiksmus nebuvimą. (orig. p. 4)
- 6 Apygardos teismas atmetė ieškinį ir patenkino priešieškinių. Apeliacinis teismas iš esmės atmetė ieškovės apeliacinį skundą.
- 7 Kasaciniame skunde, kurį leido pateikti apeliacinis teismas ir kurį atmesti prašo atsakovas, ieškovė toliau teikia ankstesnėse instancijose atmestus savo reikalavimus dėl ieškinio ir priešieškinių.
- 8 II. Ieškovės kasacinio skundo baigtis priklauso nuo to, ar ieškovės interneto svetainėje naudojama atsakovo kritikuojama sutarties atsisakymo instrukcija buvo pažeistas *Bürgerliches Gesetzbuch* (Civilinis kodeksas, toliau – BGB) 312d straipsnio 1 dalies pirmas sakiny ir *Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuch* (Civilinio kodekso įvadinis įstatymas, toliau – EGBGB) 246a straipsnio 1 skirsnio 2 dalies pirmo sakinio 1 punktą ir antras sakiny, siejami su 1 priedu, ir todėl ji buvo ribojanti konkurenciją pagal ankstesnės redakcijos *Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb* (Įstatymas dėl kovo su nesąžininga konkurencija, toliau – UWG) 3 straipsnį ir 4 straipsnio 11 punktą. Tai iš esmės priklauso nuo Direktyvos 2011/83/ES dėl vartotojų teisių (toliau – Direktyva 2011/83/ES) 6 straipsnio 1 dalies h punkto ir 4 dalies, siejamos su I priedo A dalimi, aiškinimo. Todėl, prieš priimant sprendimą dėl kasacinio skundo, būtina sustabdyti bylos nagrinėjimą ir, vadovaujantis SESV 267 straipsnio pirmos pastraipos b punktu ir trečia pastraipa, pateikti Europos Sąjungos Teisingumo Teismui prašymą priimti prejudicinį sprendimą.
- 9 1. Pagal BGB 312g straipsnio 1 dalį sudarant sutartis ne prekybai skirtose patalpose (BGB 312b straipsnis) ir nuotolinės prekybos sutartis (BGB 312c straipsnis) vartotojui suteikiama teisė atsisakyti sutarties pagal BGB 355 straipsnį. Prekiautojas pagal BGB 312d straipsnio 1 dalies pirmą sakinį ir EGBGB 246a straipsnio 1 skirsnio 2 dalies pirmo sakinio 1 punktą privalo informuoti vartotoją apie naudojimosi BGB 312g straipsnio 1 dalimi suteikiama teise atsisakyti sutarties pagal BGB 355 straipsnio 1 dalį sąlygas, laiko terminą ir tvarką. Prekiautojas gali įvykdyti šią pareigą informuoti pagal

EGBGB 246a straipsnio 1 skirsnio 2 dalies antrą sakinį, pateikdamas 1 priede numatytą pavyzdinę teisės atsisakyti sutarties instrukciją tinkamai užpildyto teksto forma. Pavyzdinėje teisės atsisakyti sutarties instrukcijoje nurodoma: „Norėdamas pasinaudoti teise atsisakyti šios sutarties Jūs turite mums (2) (**orig. p. 5**) pranešti apie savo sprendimą atsisakyti šios sutarties pateikdamas nedviprasmišką pareiškimą (pvz., paštu, faksu ar elektroniniu laišku).“ Pildymo instrukcijos antroje pastraipoje nurodyta: „Įrašykite savo vardą ir pavardę, geografinį adresą ir, jei turite, savo telefono numerį, fakso numerį ir elektroninio pašto adresą.“

- 10 Pirmiau nurodytomis nuostatomis Direktyvos 2011/83/ES 6 straipsnio 1 dalies h punktas ir 4 dalis, siejama su I priedo A dalimi, perkeliama į Vokietijos teisę, taigi, jos turi būti aiškinamos vadovaujantis šiomis normomis. Be to, reikėtų nepamiršti, kad Direktyvos 2011/83/ES tikslas, kaip nurodyta jos 4 straipsnyje ir 7 konstatuojamojoje dalyje, yra pasiekti visišką visų vartotojų apsaugos aspektų suderinimą. Vadinas, valstybės narės šioje srityje negali nei toliau taikyti, nei priimti griežtesnių ar mažiau griežtų teisės normų <...>. Nagrinėjamos direktyvos nuostatos iš esmės dera su atitinkamomis Vokietijos teisės normomis ir yra suformuluotos taip:
- 11 Prieš vartotojui įsipareigojant pagal nuotolinės prekybos sutartį ar ne prekybai skirtose patalpose sudaromą sutartį, prekiautojas aiškiai ir suprantamai pateikia vartotojui informaciją pagal Direktyvos 2011/83/ES 6 straipsnio 1 dalies h punktą – jei taikoma teisė atsisakyti sutarties, naudojimosi šia teise sąlygas, laiko terminą ir tvarką pagal direktyvos 11 straipsnio 1 dalį. Ši informacija pagal Direktyvos 2011/83/ES 6 straipsnio 4 dalies pirmą sakinį gali būti suteikta pateikiant pavyzdines teisės atsisakyti sutarties instrukcijas, patvirtintas I priedo A dalyje. Pagal Direktyvos 2011/83/ES 6 straipsnio 4 dalies antrą sakinį prekiautojas įvykdo informacijos teikimo reikalavimus, jei jis tas instrukcijas pateikia vartotojui tinkamai užpildytas. Pavyzdinėje teisės atsisakyti sutarties instrukcijoje nurodyta: „Norėdamas pasinaudoti teise atsisakyti šios sutarties Jūs turite mums (2) pranešti apie savo sprendimą atsisakyti šios sutarties pateikdamas nedviprasmišką pareiškimą (pvz., (**orig. p. 6**) paštu, faksu ar elektroniniu laišku.“ Pildymo instrukcijoje I priedo A dalies 2 pastraipoje nurodyta: „Įrašykite savo vardą ir pavardę, geografinį adresą ir, jei turite, savo telefono numerį, fakso numerį ir elektroninio pašto adresą.“
- 12 2. Nagrinėjamu atveju ieškovė, vykdydama informacijos teikimo reikalavimus, naudojosi pavyzdiniu pranešimu apie sutarties atsisakymą. Ji nenurodė jokio telefono numerio tam skirtoje informacijos formos vietoje, nors, kaip nustatė apeliacinis teismas, neginčytinai turi verslo reikmėms naudojamą telefono abonento numerį. Šiuo klausimu ieškovė, kaip konstatavo apeliacinis teismas, argumentavo, kad nurodė telefono numerį interneto svetainės kontaktiniuose duomenyse. Be to, jos naudojamas telefono numeris aiškiai ir įskaitomai pateikiamas interneto svetainės pradžios tinklalapio apačioje. Grįsdama kasacinį skundą, ieškovė taip pat atkreipė dėmesį į savo pirmojoje instancijoje pateiktą ir atsakovo neginčytą argumentą, kad ji nesudaro sutarčių telefonu; ji mano, kad dėl šios priežasties neprivalo turėti telefono abonento numerio

pranešimams apie sutarties atsisakymą, kuriais siekiama atkurti teisinę padėtį nuotolinės prekybos sutarčių atsisakymo atveju, priimti.

- 13 a) Todėl kyla klausimas, ar telefono numeris yra „turimas“, kaip tai suprantama pagal pavyzdinę teisės atsisakyti sutarties pildymo instrukciją Direktyvos 2011/83/ES I priedo A dalyje, jei prekiautojas telefono numerį nurodo interneto svetainės kontaktiniuose duomenyse arba aiškiai ir įskaitomai pateikia interneto svetainės pradžios tinklalapyje (pirmasis prejudicinis klausimas). Kolegijos manymu, į šį klausimą reikia atsakyti teigiamai.
- 14 Prekiautojas, nurodantis telefono numerį interneto svetainės kontaktiniuose duomenyse arba aiškiai ir įskaitomai pateikiantis jį interneto svetainės pradžios tinklalapyje, leidžia vartotojui suprasti, kad jis gali šiuo telefono numeriu susisiekti ir teikti pareiškimus. Jei toks prekiautojas atitinkamai (**orig. p. 7**) nenurodo, kad šis telefono numeris nėra skirtas pranešimams apie sutarties atsisakymą priimti, jis privalo prisiimti atsakomybę už sudarytą įspūdį, kad telefono numeris taip pat gali būti naudojamas pranešimams apie sutarties atsisakymą teikti. Toks telefono numeris yra „turimas“, kaip apibrėžta pavyzdinėje teisės atsisakyti sutarties pildymo instrukcijoje Direktyvos 2011/83/ES I priedo A dalyje, ir privalo būti nurodytas tam skirtoje pavyzdinės teisės atsisakyti sutarties instrukcijos vietoje.
- 15 b) Be to, kyla klausimas, ar telefono numeris yra „turimas“, kaip apibrėžta pavyzdinėje teisės atsisakyti sutarties pildymo instrukcijoje Direktyvos 2011/83/ES I priedo A dalyje, jei prekiautojas telefono abonto numerį naudoja nors ir verslo tikslais, bet ne nuotolinės prekybos sutartims sudaryti, todėl jo nenurodo kaip naudotino pranešimams apie sutarties atsisakymą, kuriais siekiama atkurti teisinę padėtį nuotolinės prekybos sutarčių atsisakymo atveju, priimti (antrasis prejudicinis klausimas). Kolegijos manymu, į šį klausimą taip pat reikia atsakyti teigiamai.
- 16 Telefono numeris yra „turimas“, kaip apibrėžta pavyzdinėje teisės atsisakyti sutarties pildymo instrukcijoje Direktyvos 2011/83/ES I priedo A dalyje, jei prekiautojas naudoja šį telefono numerį verslo tikslais. Aplinkybė, kad prekiautojas verslo tikslais naudojamo telefono numerio nenaudoja nuotolinės prekybos sutartims sudaryti, negali pateisinti to, kad šis prekiautojas nepateikia telefono numerio pranešimams apie sutarties atsisakymą priimti.
- 17 Pirmiau išdėstyto vertinimo nepaneigia argumentai, kuriais remdamasi kolegija nutartyje dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą „grįžtamojo skambučio sistema“ laikė keliančia abejonių, ar tokios komunikacijos priemonės taip pat laikytinos turimomis įmonėje, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/83/ES 6 straipsnio 1 dalies c punktą, kai jos naudojamos išimtinai kitiems tikslams, bet ne bendravimui su vartotojais sudarant nuotolinės prekybos sutartis (<...> (**orig. p. 8**) <...> byla C-649/17).

- 18 Kolegija minėtoje byloje nurodė, jog požymio „jei turi“ ar „jei taikoma“ taip aiškinti negalima, nes tai reikštų, jog prekiautojas, prieš pradėdamas pardavinėti prekes nuotoliniu būdu, faktiškai privalėtų pakeisti savo įmonės organizacinę struktūrą ir galbūt įdarbinti papildomų darbuotojų tam, kad iki šiol tik ryšiams su verslo partneriais ir valdžios institucijomis palaikyti naudotomis telefono ir fakso linijomis galėtų atsakinėti ir į vartotojų užklausas dėl nuotolinės prekybos sutarčių. Jeigu pareiga informuoti būtų suvokiama taip plačiai, tai savaime reikštų prekiautojo laisvės nusistatyti savo įmonės organizacinę struktūrą, kuri yra ginama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 16 straipsniu ir 17 straipsnio 1 dalimi, pažeidimą. Bent tuo atveju, kai prekiautojas nuotolinės prekybos sutartims sudaryti naudoja kitas komunikacijos priemones, kurios iš esmės tenkina vartotojo poreikį greitai susisiekti su prekiautoju ir veiksmingai su juo bendrauti, kaip tai suprantama pagal Direktyvos 2011/83/ES 6 straipsnio 1 dalies c punktą, būtų prieštaraujama 4 konstatuojamojoje dalyje išreikštam šios direktyvos tikslui nustatyti tinkamą pusiausvyrą tarp aukšto vartotojų apsaugos lygio ir įmonių konkurencingumo, jei žodžių junginys „gegebenenfalls“ („jei turi“, „jei taikoma“) būtų aiškinamas taip, kad prekiautojas privalo informuoti apie visas jo įmonėje jau esančias komunikacijos priemones nepriklausomai nuo to, ar jis naudoja jas savo produktams parduoti pagal nuotolinės prekybos sutartis <...>.
- 19 Kolegijos iškeltas klausimas susijęs su Direktyvos 2011/83/ES 6 straipsnio 1 dalies c punkte nustatyta bendrąja pareiga suteikti informaciją prieš sudarant sutartį, kurią turi vykdyti specialiai mokyti darbuotojai, gavę vartotojų klausimus, susijusius su nuotolinės prekybos sutarčių (**orig. p. 9**) sudarymu. Nagrinėjamu atveju svarbus tik pranešimų apie sutarties atsisakymą priėmimas ieškovės įmonėje ir jų fiksavimas dokumentuose. Ši veikla iš esmės nereikalauja didesnių įmonės, kuriai skirtas pranešimas apie sutarties atsisakymą, pastangų nei tais atvejais, kai atsisakoma laišku, nei tais, kai prekė grąžinama pridėjus atitinkamą pareiškimą. Taigi, šioje byloje nagrinėjamomis aplinkybėmis nekyla abejonių, lėmusių kolegijos prašymą priimti prejudicinį sprendimą <...> (byla C-649/17) ir susijusių su klausimu, ar egzistuojančiomis įmonėje laikomos ir tos komunikacijos priemonės, kurias prekiautojas iki šiol naudojo išimtinai kitiems tikslams, pavyzdžiui, bendraudamas su kitais prekiautojais arba valdžios institucijomis.

<...>